בת עין — יום כיפור

כי ביום הזה יכפר עליכם וגו' לפני ה' תטהרו (ויקרא טז ל). להבין מהו לפ"ני ה' דוקא, גם להבין מה זה שאנחנו מתפללים כל עשי"ת זכרנו וכתבנו לחיים, ובסוף שהוא תפלת נעילה אנו מתפללים וחתמ"נו לחיים, מה היא הכתיבה ומה היא החתימה, וכי עדים צריכים לחתום השטר (ועוד הלא אם הכתיבה היא לחיים ממילא גם החתימה הוא על מה שמבואר בכתיבה לחיים).

ולהבין זה, הנה ידוע שכל העולמות וכל הברואים נבראו בצרופי אותיות התורה כמאמר (זוהר ח"ב דף קסא.) קוב"ה אסתכל באורייתא וברא עלמא, וכמאמר הכתוב (בראשית ב כ) ויקרא האדם שמות וגו' ולכל חית השדה וגו', ופירשו מפרשי התורה (דגמ"א פ' לך) שקרא לכל נברא שם שהוא הצירוף שבו נברא אותה הבריאה. והענין הוא, כי האותיות המה כלים לאורות עליונים שנשתלשלו מעילה לעלול עד סוף כל דרגין, עד שנתלבשו באותיות גשמיים בתורה בדיו על הקלף, א"כ מי שעיני שכל לו להתבונן איך שהאורות הקדושים העליונים שהם חיים במאמר ה' הגנוז בתוכם, בוודאי כשמוציא מפיו התיבה הקדושה באור אלהי הנעלם בתוך התיבה ההוא צריך להתחלחל באימה וביראה וברעד מגדולת הבורא ב"ה וכמאמר הכתוב (ירמיה ה כב) האו"תי לא תיראו, ר"ל המפני אות"יות שלי לא תיראו כנ"ל, רק שעונותינו גרמו שפגמ' באורות עליונים וחטאתינו הבדילו בינינו לבין אבינו שבשמים ולא מגיע לנו שום יראה ובושת מזה, ובפרט בעון הפה והלשון שפגמנו באותיות הקדושים בדבור של לשון הרע ורכילות ושקר ושאר דיבורים אשר לא לה' המה, ובדבורנו באותיות התורה ותפלה בלי כונה לה', ומחמת כ"ז נסתר מאתנו אור ה' הגנוז בתוך האותיות הקדושים, וזהו נקרא שבירת הכלים שאורות העליונים אינם מאירים בכלים שלהם שהם האותיות.

ובעבור זאת נתקנו כל הוידוים על סדר הא"ב בכדי לתקן כל האותיות של הא"ב כולם, וגם אנו אומרים אבל אנחנו ואבותינו חטא"נו, פירוש אבותינו הם א"ב הנקרא אבות, חטאנו מלשון פגם וחסרון, פירוש שחסרנו על ידי עונותינו הבחי' אב"ות בחי' א"ב.

גם אנחנו מבקשים ומתפללים ותחזינה עינינו בשובך לציון ברחמים (תפילת עמידה), ר"ל ציון הוא מלשון אות, ומבקשים אנחנו שישוב שכינתו האורות הקדושים להאותיות הנקר' ציו"ן, שיתמלא האור הקדוש, ואז יתפקחו עינינו עיני השכל והלב להבין ולראות גודל האור אלוקי המאיר באותיות בלי הסתר פנים כלל אפילו באותיות ותיבות שאינם משמות הקדושים, כי בודאי לפי ערך החטא ועון כ"כ מגיע הפגם למעלה, היינו מי שחטא הרבה ופגם בפה ולשון נעלם ונסתר ממנו האור הקדוש מכל וכל, ואפי' באמרו שם משמות הקדושים אעפ"כ אין מגיע לו שום אור אלהי ואימה מזה, והוא כמו שמדבר עם חברו, אבל מי שלא פגם כל כך נסתר ממנו האור רק בזכרו האותיות והתיבות אשר לא משמות הקדושים המה הנקראים בחי' כתיבה, אבל בהגיעו להזכיר השם הקדוש שנקרא בחי' חתימה כמאחז"ל (ברכות יא.) במקום שאמרו לחתום וכו' ופירש רש"י לחתום בשם, ובהגיעו להחתימה הקדושה ההוא שהוא השם הגדול הגבור והנורא ב"ה אזי עכ"פ מאיר עליו אור אלהי ונתמלא אימה ופחד ויראה ורתת וזיעה מפני אור ה' המאיר עליו.

וזהו שאנו מבקשים כל עשרת ימי תשובה כתב"נו לח"יים, ר"ל לחיים נצחיים, פירוש שתהיה הכתיבה הן האותיות אשר נכתבים לפני ה' שנקראים כתיבה כנ"ל שיהיה לחיים נצחיים, ר"ל שיאירו עלינו אור ה' הגנוז בתוכם בלי הסתר פנים כלל, ומכל שכן בהזכירנו השם הגדול והנורא ממילא יאיר ויתעורר עלינו כנ"ל.

אמנם בהגיע בסוף ימי הדין, היינו בתפלת נעילה, אזי אנו מבקשים שבאם ח"ו לא זכינו לכת"יבה לח"יים, ר"ל שבזכרנו שאר התיבות שקודם השם שנקראים כתיבה לא יאירו עלינו ח"ו האורות הקדושות, עכ"פ מבקשים אנחנו שלכל הפחות יהיה החת"ימה לחיי"ם, ר"ל בזכרנו השם הגדול והנורא ב"ה אזי יהיה לחיים טובים ונצחיים באור גדול כנ"ל, כן יהי רצון אמן:

ולתוספת ביאור למה נקראים אותיות בשם כתיבה וחתימה, כמשל השטר חוב ושטר מתנה, וכתוב בו אני חתום מטה נותן לפלוני כך וכך, אבל עדיין לא נזכר מי הוא הנותן או החייב עד לחתימה שחותם בעל השטר את שמו, אזי נודע מי הוא הנותן או החייב. כן בנדון דידן, למשל כשאומר רפא"נו עדיין לא נודע ממי הוא מבקש ולפני מי הוא עומד ומתחנן, אבל בהגיעו לשם הוי"ה ב"ה אזי מזכיר את עצמו עכ"פ לפני מי הוא מתחנן ומבקש ונופל עליו אימה כנ"ל.

ואיתא בספר רב ייבי על פסוק (תהלים לג ג) שירו לה' שיר חדש היטיבו נגן בתרועה וגו', פירוש שישירו לו בבחינת שי"ר חד"ש, ר"ל אור שלא האיר עדיין באותיות הקדושים מעת שבירת הכלים על ידי פגם וכו', הטיבו נגן בתרועה - ר"ל מלשון שבירה מלשון תרועם בשבט ברזל (תהלים ב ט), ופי' על ידי לב נשבר ונדכה עכ"ד.

וגם אני אוסיף בעז"ה נופך משלי, על פי דאיתא (עוקצים פ"ג מי"ב) עתיד הקב"ה להנחיל לכל צדיק וצדיק ש"י עולמות, ואיתא בסידור (האריז"ל ע' קודם תפילת מנחה) פי' שכעת עומד או"ר מימין ומנ"חה משמאל, והצדיק על ידי מעשיו הטובים מאיר או"ר שמימין למנ"חה שמשמאל ונתמלא מספר ש"י. וזשא"ה הטיבו נגן בתרועה ר"ל נג"ן גימטריא מנחה, הן הם בחי' אותיות, כלים לאורות עליונים, ונפלו בשבירת הכלים כנ"ל, והצדיק על ידי מעשיו הטובים מאיר אור למנחה שהוא בחינת נג"ן, וכל דור שאין בית המקדש נבנה בימיו כאלו נחרב בימיו (ע' ירושלמי יומא א א), וזה שאמר דוד המלך ע"ה בנעים זמירותיו בדרך רמז, היטיבו נג"ן בתרועה, ר"ל שתטיבו בחינת נגן שמרמז על ק"ג גימטריא מנחה העומד משמאל, שהם כלים לבחינת או"ר שמימין, על ידי בתרועה, ר"ל על ידי לב נשבר ונדכה.

עוד מרמז בתרועה לשון ריעות והתחברות ר"ל שמקיים מצות ואהבת לרעך כמוך (ויקרא יט יח) שהוא בחינת ריעות שהוא כלל גדול בתורה כידוע (ירושלמי נדרים ט ד), ויתמלא ש"י כנ"ל.

וזהו שהבטיח הקב"ה למשה רבנו ע"ה רעיא מהימנא ואמר לו (שמות ג יב) וזה לך האות וגו' תעבדון וגו' ע"ל הה"ר וגו' גימטריא ש"י, פירוש שיתמלא כל אות באור שלו ויכנס או"ר שבימין למנ"חה שבשמאל ויהיה גימטריא ש"י.

וגם בכל דור ודור נתן לנו הש"י באהבה את יום הכפורים לכפר עלינו ולהעביר אשמותינו בכל שנה ושנה זכר ליציאת מצרים (מתפילת יוה"כ), ר"ל יציאת האותיות מהסתר של הקליפות. וזהו שאמר הכתוב כי ביום הזה יכפר עליכם וגו' לפני ה' תטהרו, ר"ל שביום הכפורים יתמלא לנו בחינת יכ"פר גימטריא ש"י, שיכניסו אורות הקדושות שמימין לכלים שבשמאל, ואזי יזכה כל אחד מישראל להיות לו עיני שכל ולב טהור שבאמרו התיבות אשר לפני ה' שנקראים בחי' כתיבה אזי תטה"רו, פי' תזדככו עיני שכלנו שיפול עלינו אימה ופחד מפני אור ה' השוכן בתוכנו, ומכ"ש בזכרנו את השם הקדוש שהוא בחי' החתימה בודאי יותר ויותר יאיר עלינו אור ה', שנזכה לזה אמן כן יהי רצון.